

Medlem af Inatsisartut
Anthon Frederiksen
Partii Naleraq

Svar på § 37 spørgsmål nr. 292 om kateketer, organister, præster, menighedsrepræsentanter m.v.

Kære Anthon Frederiksen

Naalakkersuisut takker for dine spørgsmål om kateketerne. Naalakkersuisut har indhentet oplysninger fra bispeembedet.

22-11-2015
Sags nr. 2015 - 17674
Dok. nr. 1850485

Postboks 1029
Tlf: 34 50 00
Fax: 32 30 73
3900 Nuuk
Email: iikinn@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. Hvor meget tjener medlemmer af menighedsrepræsentationen?

Svar:

Medlemmer af en menighedsrepræsentation tjener ikke noget, da hvervet som menighedsrepræsentant er et frivilligt valgembede, uden kirkeretlig tradition eller positiv hjemmel for aflønning. Forud for hvert valg præsenteres hvervet da også som sådan, således senest i oplysningsmaterialet forud for valget til menighedsrepræsentationen i 2013. Menighedsrepræsentanter kan dog ydes diæter m.v. for en vis mødeaktivitet, jf. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 32 af 17. december 1996 om ydelse af diæter, rejse- og opholdsudgifter samt kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til de valgte medlemmer af provstiudvalg og menighedsrepræsentationer.

2. Hvad får organister i løn?

Svar:

En månedslønnet (fastansat) organist tjener i øjeblikket kr. 6.442,96 pr. måned plus kr. 1.000,- i rådighedstillæg + pension (for 20 timers arbejde ugentligt), jf. Overenskomst mellem Naalakkersuisut og Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Katuffiat for Kateketer, ikke-uddannede kateketer og organister af 14. november 2014 § 2, stk. 7, § 5, § 6 og § 3.

Overenskomsten rummer derudover en sats for vikarierende organister. Satsen udgør i 2015 kr. 85,01 pr. time.

3. Hvor meget tjener kateketer?

Svar:

En månedslønnet (fastansat) **faglært** kateket tjener i øjeblikket kr. 10.739,37 pr. måned plus kr. 1.000,- i rådighedstillæg + pension (for 20 timers arbejde ugentligt), jf. Overenskomst mellem Naalakkersuisut og Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Katuffiat

for Kateketer, ikke-uddannede kateketer og organister af 14. november 2014 § 2, (stk. 1), § 5, § 6 og § 3.

Overenskomsten rummer derudover en sats for vikarierende **faglærte** kateketer. Satsen udgør i 2015 kr. 143,19 pr. time.

En månedslønnet (fastansat) **ufaglært** kateket tjener i øjeblikket kr. 7.046,32 pr. måned plus kr. 1.000,- i rådighedstillæg + pension (for 20 timers arbejde ugentligt), jf.

Overenskomst mellem Naalakkersuisut og Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Katuffiat for Kateketer, ikke-uddannede kateketer og organister af 14. november 2014 § 2, stk. 5, § 5, § 6 og § 3.

Overenskomsten rummer derudover en sats for vikarierende **ufaglærte** kateketer. Satsen udgør i 2015 kr. 93,95 pr. time.

For både den faglærte og den ufaglærte kateket gælde derudover, at de, funktionsafhængigt, kan oppebære et funktionstillæg for at føre kontrakirkebog henholdsvis kontrakirkebog og andet administrativt arbejde på kr. 850,- henholdsvis kr. 1.250,- pr. måned.

4. Hvor mange organister mangler man?

Svar:

På nuværende tidspunkt mangler Folkekirken en fastansat eller vikarierende organist 32 steder. Det svarer til vakance på organistområdet på 44,4 %. Tallet præges af en særlig høj vakance i Provsteqarfik Avannaq, hvor 20 af de ledige stillinger findes.

De ansatte fordeler sig sådan: 24 månedslønnede (fastansatte) organister og 16 vikarer.

5. Hvor mange uddannede kateketer mangler man i forskellige steder?

Svar:

Der skelnes ikke mellem kateketer og ufaglærte kateketer ved lokalt behov. En bygd betjenes således af enten en uddannet kateket (ajoqi) eller en ufaglært kateket (atuaasoq).

På nuværende tidspunkt mangler folkekirken en kateket eller vikarierende kateket 3 steder. Det svarer til vakance på kateketområdet på 4,2 %.

De ansatte fordeler sig sådan: 60 månedslønnede (fastansatte) kateketer (41 uddannede og 19 ufaglærte) og 9 vikarer.

6. Hvor mange præster mangler man i præstegældene?

Svar:

På nuværende tidspunkt mangler folkekirken præster i disse præstegæld: Qasigianguit, Kangaatsiaq og Ittoqqortoormiit. Derudover mangles en 2. præst i Palaseqarfik Sisimiut.

7. Hvorfor kan nogle uddannede præster ikke optage stilling som præst?

Svar:

Begrebet "uddannet præst" giver anledning til nogen usikkerhed. Som studerende kan man læse teologi og blive *teolog* (bach. theol. fra Ilmmarfik eller cand. theol. fra et dansk universitet). Efterfølgende kan man tilmelde sig Pastorseminarium, som et nødvendigt kursus, for at kunne søge et præstejob – men man er fortsat ikke *præst*.

Præst bliver man, som hovedregel, når man kaldes af menighedsrepræsentationen i et præstegæld, består bispeeksamen og efterfølgende ordineres. Teoretisk set kan man derudover forestille sig en særpræstestilling (hospitalspræst, gadepræst eller lignende) hvor man alene, som uddannet teolog med et gennemført Pastorseminarium, skal bestå en bispeeksamen og ordineres.

Det skal i den forbindelse henvises til Kirkelovens enkelte bestemmelser vedr. tiltrædelsesbetingelserne. Af § 26d fremgår det således, at "enhver, der ansættes som præst i Kalaallit Nunaanni Ilagiit, skal have aflagt bispeeksamen, være ordineret, have aflagt folkekirkens præsteløfte, og have Biskoppens kollats."

Disse betingelser skal i relation til ansættelse som præst ses som et supplement til ansættelsesbetingelserne i lovens §§ 26a-26c. Dette fremgår eksplicit af bemærkningerne til de nævnte bestemmelser.

Det er anført i bemærkningerne til § 26d, at det er ansættelsesmyndighedens opgave at påse, at også tiltrædelsesbetingelserne er opfyldt for en udvalgt ansøger/kandidat til et givet embede.

Det er desuden anført i bemærkningerne, at bispeeksamen, ordination og aflæggelse af præsteløfte kun skal ske én gang, mens biskoppens kollats kræves til hver ansættelse, og at Biskoppen ved kollatsbrevet på embedets vegne overdrager det kirkelige embede til den ansatte, og at kollatsbrevet oplæses ved indsættelsesgudstjenesten

Formålet med kollatsen må efter praksis og sædvane antages at være den at sikre, at den tiltrædende præsts teologiske ståsted er i overensstemmelse med folkekirkens bekendelsesskrifter, og at han i øvrigt ud fra et kirkeligt synspunkt er skikket til embedet,

Det kan således konstateres, at uagtet afstemningsresultatet fra menighedsrepræsentationerne, er det i sidste ende op til Biskoppen om hun kan give kollats til den pågældende ansøger.

I alle tilfælde skal man udvælges af Naalakkersuisut til stillingen.

Bispeembedet erindrers ikke fra de seneste 10 år en præst (bestået bispeeksamen og ordineret), som trods gentagende ansøgninger ikke kunne få job.

Bispeembedet erindrers fra de seneste 10 år nogle (meget) få teologer (med et gennemført Pastorseminarium), som trods gentagende ansøgninger ikke har kunnet få job. I disse ganske særlige tilfælde har menighedsrepræsentationerne altid haft ansøgerne langt nede på deres liste, hvis der overhovedet er faldet stemmer på de pågældende under indstillingsmøderne.

Dermed kan spørgsmålet besvares med, at kun en meget lille gruppe ansøgere (teologer med et gennemført Pastoralseminarium) har historisk set ikke kunnet få job som præst, hvilket i alle tilfælde allerede var afgjort af, at menighedsrepræsentationerne ikke ønskede sig de pågældende.

8. Hvorledes holder man opsyn med kirkebøsser og hvordan laver man regnskab samt hvad bruges indsamlede midler til?

Svar:

Indholdet fra kirkebøsserne indehaves kirkeretligt set af menighedsrepræsentationerne. Opsynet sker derfor lokalt, ligesom midlerne anvendes lokalt. Midler, der undtagelsesvist indbetales til bispeembedet fra de enkelte gudstjenestesteder, opbevares på en konto ved embedet.

9. Hvad er menighedsrepræsentationens pligter og ansvarsområder?

Svar:

Menighedsrepræsentationens opgaver følger primært af Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 2 af 29. november 2013 om ændring af Inatsisartutlov om Kirken (Ansættelser inden for kirken, gebyr for attester, præsters og kateketers fritagelse fra handlinger af teologiske grunde, begrænsning af rekursgang samt ændring af bestemmelser om obligatorisk administrativ regelfastsættelse) (Kirkelovens) kapitel 5 (§§16-23), hvoraf § 22 skal fremhæves som værende hovedbestemmelsen for menighedsrepræsentationernes virke. Af bestemmelsen fremgår:

"Det påhviler menighedsrepræsentationerne at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse."

Af bestemmelsen forstås et ansvar for det kirkelige liv også udenfor gudstjenesten. For fællesskabet. I bestemmelsen ligger et ansvar for at arrangere alt lige fra natkirke over højtidskoncerter, indsamlinger, besøgstjenester, lektiecafeer til søndagsskoler og lignende.

I de øvrige bestemmelser i kapitel 5 ligger et samarbejde om tilsynet med kirkebygninger med den kirkebogsførende præst på stedet, som dog har ansvaret for tilsynet (Kirkelovens § 20), en ret til at fremsætte forslag omkring den folkekirkelige bygningsmasse vedrørende indretning, udsmykning, vedligeholdelse og opførelse overfor den kirkebogsførende præst (Kirkelovens § 21) og beslutningskompetence omkring tidspunkt for de faste gudstjenester, indførelse af nye autoriserede salmebøger og salmebogstillæg og datoer for afholdelse af konfirmation (Kirkelovens § 23 (stk. 1) og for sidste opgaves vedkommende tillige Selvstyrets bekendtgørelse nr. 12 af 24. august 2009 om dåbsoplæring og konfirmation § 9). Afslutningsvis rummer kapitel 5 - bestemmelserne en opgave for menighedsrepræsentationerne i form af samtykke til indsamlinger ved de faste gudstjenester, samtykke til anvendelse af anden autoriseret liturgi eller andre autoriserede ritualer end dem, der hidtil har været anvendt i menigheden (Kirkelovens § 23, stk. 2), ligesom de, sammen med biskoppen, skal samtykke til, at der ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger foretages

mindre ændringer i den autoriserede liturgi og ritualer eller benyttes andre salmebøger eller salmebogstillæg end de autoriserede (Kirkelovens § 23, stk. 3).

Også Landstingsforordning nr. 6 af 17. oktober 1990 om kirkegårde pålægger visse opgaver omkring vedligeholdelse og administration af kirkegårdene for menighedsrepræsentationerne. I praksis varetages en stor del af dette ansvar dog primært af præstegældene (præster og kateketer) og af kommunerne. Menighedsrepræsentationerne skal dog efter samme landstingsforordning høres i spørgsmål vedrørende kirkegårde, både i anlægssammenhæng og forud for visse begravelser på ubeboede pladser og for personer uden fast bopæl i Grønland. Derudover har menighedsrepræsentationerne et vist formelt tilsyn med kirkegårdene på også ubeboede pladser.

Efter Kirkelovens kapitel 7 skal menighedsrepræsentationerne endvidere udtale sig ved ansættelse af ny præst i præstegældet eller provst i provstiet. Også ved ansættelse af ny biskop spiller menighedsrepræsentationerne en central rolle, idet de her er tillagt en egentlig individuel stemmeret (Kirkelovens § 6). Derudover skal menighedsrepræsentationerne høres forud for ansættelse og afskedigelse af kateketer, organister, pedeller og rengøringsmedhjælp på stedet.

Kirkeloven indeholder i § 9 en bestemmelse om, at provsten skal modtage en indstilling fra menighedsrepræsentationerne forud for udarbejdelsen af det årlige budget.

På retssædvanligt grundlag har menighedsrepræsentationerne derudover andre opgaver med fastholdelsen af den lokale skik i præstegældet. En ansøgning om altergang (nadværtjeneste) for den stedlige kateket indgives eksempelvis også fra den lokale menighedsrepræsentation. Enkelte steder i ritualbogen forudsættes tillige menighedsrepræsentationens samtykke for en katekets særlige optræden.

10. Hvornår blev der sidst holdt kurser for menighedsrepræsentationerne?

Svar:

Lovgivningen indeholder et krav om kursus for de nyvalgte menighedsrepræsentanter efter hvert nyvalg (Kirkelovens § 12). På kurset underviser provsten de nye formænd og én yderligere repræsentant fra hver menighedsrepræsentation i deres beføjelser og forpligtelser.

Sidste gang dette lovbundne kursus blev holdt var i 2013 i de tre provstier.

I 2015 havde biskoppen derudover to kurser på årets uddannelsesplan, rettet mod bl.a. menighedsrepræsentanter, som desværre begge måtte aflyses på grund af for få tilmeldinger.

11. Hvordan går det med kateket- og organistuddannelsen?

Svar:

Der er tale om to forskellige uddannelser. På kateketuddannelsen går det rigtig godt. Rekordmange elever (12) holder ved og er netop færdige med 2. modul. Med udgangen af oktober 2016 er de færdiguddannede som kateketer.

Organistuddannelsen oplever derimod et svigtende elevfelt. Alt for mange ansøgere havde ved sidste optagelsesrunde angivet et (påkrævet) kendskab til noder, som efterfølgende viste sig ikke at være til stede hos de pågældende. Det eksisterende organisthold er derfor nede på 2 elever.

12. Stilles penge til rådighed for menighedsrepræsentationen i forskellige steder?

Svar:

Alle menighedsrepræsentationer kan søges deres provst om et generelt tilskud. Derudover afsætter biskoppen årligt et beløb i omegnen af kr. 450.000,- som kan søges af samtlige menighedsrepræsentationer til afvikling af diakonale tiltag i menigheden.

13. Hvor mange valgkredse er der for menighedsrepræsentationerne og hvordan er de inddelt?

Svar:

Valg til menighedsrepræsentationerne sker efter Inatsisartutlov nr. 7 af 3. december 2012 om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer kapitel 3 (§§ 68-77). I medfør af § 70 (stk. 1) fastsatte Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 23. januar 2013 om valg til menighedsrepræsentationer, at der under valget i 2013 skulle være 73 valgkredse. I disse 73 valgkredse blev der valgt menighedsrepræsentationer i de 65.

Valgkredsene følger grundlæggende byer og bygderne. Bosteder er henført under nærmeste by eller bygd.

14. Mon Naalakkersuisut har gjort sig tanker om hvorledes kirkelige tjenester kunne gøres mere attraktive for unge?

Svar:

I Kirkeloven er det en helt grundlæggende præmis, at politik og kirke skulle skilles så meget ad som muligt. Fra bemærkningerne til lovforslaget afsnit 1.2. fremgår således i 3. afsnit:

"Kirken er ikke tænkt som en politisk institution og skal heller ikke være det. For indfri denne formålsstanke finder Naalakkersuisut det nødvendigt at sørge for, at Kirken har faste grænser set i forhold til det politiske system."

Og længere nede i 4. afsnit:

"Derudover vil en løsrivelse fra Selvstyrets centraladministration også give Kirkens ansatte mulighed for at give Kirken en mere klar og politisk uafhængig profil. En profil som er skabt af de folk, der til dagligt varetager kirkeområdet og derfor også har den kompetence, der skal til for at styrke Kirken."

Af den grund arbejder Naalakkersuisut ikke med at gøre kirkelige tjenester mere attraktive for unge – det gør kirken selv.

Det er i udgangspunktet op til den enkelte kirkebogsførende præst at afgøre, om og hvordan den kirkelige forkyndelse skal adresse unge i særlig grad. Udover selve forkyndelsen er adresseringen af kirkelige tjenester til unge også et anliggende for menighedsrepræsentationen. Således kan man forestille sig søndagsskoler, krybbespil, natkirker, temadage, lektiecaféer, foredrag m.v. som alt sammen retter sig særligt mod unge – og drives af netop menighedsrepræsentationen.

Centralt for folkekirken er det, at disse sidste tiltag netop kommer fra kirkens lokale, frivillige sociale kapital – menigheden og dens repræsentation. Det er bl.a. dét, som bekræfter kirkens identitet som *folkekirke*.

Som et idéoplæg har biskoppen i 2015 arbejdet med et hæfte til menighedsrepræsentationerne med 20 eksemplar på frivilligt kirkeligt arbejde, herunder socialt hjælpearbejde i og blandt menigheden (diakoni), som udgives i begyndelsen af 2016. Nogle af eksemplerne kræver deltagelse af præst eller kateket, andre kan gennemføres alene ved menighedsrepræsentationens kræfter.

15. Er det rigtigt, at der ikke ansættes præster, idet der ikke indstilles præstestillinger fra menighedsrepræsentationen?

Svar:

Spørgsmålet er forstået således, at du har opfattelsen af at en manglende indstilling fra menighedsrepræsentationerne er en årsag til manglende præsteansættelse. Dette er ikke tilfældet. Menighedsrepræsentationerne indstiller formelt set altid, som de skal efter Kirkeloven.

I øvrigt kan jeg henvise til svaret under spørgsmål 7.

Med venlig hilsen

Nivi Olsen